

[Oluf Pedersen.]

er haardt. Tale er smuk, men Handling er bedre, og det er min Henstilling til de andre samarbejdende Partier at tage vore saglige Synspunkter op til uheldet Overvejelse ud fra det fælles Ønske om at varetage alles Tarv og dermed Helhedens Vel. Da først kan vi faa et sundt og holdbart Grundlag, som gør vort Folk endnu stærkere.

Jeg er enig med Statsministeren og Ordførerne for de store Partier i, at man skal fortsætte med det nationale danske Samarbejde. Ja, jeg for mit Vedkommende ønsker endog, at det skal blive mere dybtgaaende, saa at ogsaa vi bliver Parthavere i den økonomiske Politik, der skal føres. Jeg vil tilføje, at jeg personligt gaar ind for, at Samarbejdet bør fortsættes ogsaa efter Krigen. Men hvis det skal ske, maa det i hvert Fald blive mere dybtgaaende, selv om det eventuelt maa begrænses, hvis enkelte fortsat mener, de ikke kan være med, fordi de føler sig for stærkt knyttet til visse Særinteresser. Jeg tror, at et saadant nationalt dansk Samarbejde maa bygges paa Forstaaelse af visse almenmenneskelige Grundsætninger, som alle praktisk talt kan blive enige om, nemlig: Respekten for den personlige Frihed, Anerkendelse af alles Ligeret til Jord, Statens Magtomraade begrænset til det naturlige, Ønsket om, at enhver skal have Udbytte af eget Arbejde samt alles lige Andel i det fælles Styre.

Nu er jeg klar over, at personlig Frihed i Dag ikke respekteres særlig højt, og at visse Indgreb er nødvendige særlig under Krigen, men derfor er jeg ikke blind for — mener heller ikke, at andre bør være blind for —, at al aandelig og ogsaa økonomisk Fremgang betinges af Frihed. Man kan fordele ved Tvang, men der bliver mindre at fordele, og den individuelle Frihed er et kosteligt Gode. Selvfølgelig skal denne Frihed være retsafgrænset, ellers bliver det til skadelig Anarki, og Fællesskabet har ogsaa berettigede Krav at stille. Den Frihed, jeg mener vi skal se at enes om, er ikke Frihed for de store til at plyndre de smaa, men Frihed paa Ligerettens Grund. Det er jo uomtvisteligt, at alle maa have Ligeret til Jorden. Den er vor Nations Fælleseje. Den, der vil bestride det, krænker selve Grundlaget for et nationalt Samarbejde. Besyn-derligt, at alle ikke har fattet Grundtvigs stærke Ord om, at Fædrelandets Jord er Fælleseje. Jeg er dog ingenlunde blind for de rent praktiske Vanskeligheder. Vi kan jo ikke alle faa lige meget eller lige værdifuld Jord. Vi skal være fælles om Jorden, men den private Udnyttelse giver den største

Afgrøde og den mest rationelle Udnyttelse. Her er et Problem, men det er løst af Henry George paa den Maade, at den enkelte sikres privat Raaderet over selve Jorden imod at svare en Afgift efter Jordens Værdi. Dermed er det klaret. Tilbage er imidlertid et Overgangsproblem, hvor det gælder et gammelt Samfund. Folk har købt og solgt, stiftet Laan og anbragt Penge i den samfundsskabte Jordværdi, og det skal der tages Hensyn til, om Uret ikke skal øves.

Om dette Problem er der den interessante Oplysning at give, at det engang er løst i dansk Lovgivning. Der gennemførtes i 1848 i Danmark en Krigshartkornskat. Denne blev paalignet Jorden paa den Maade, at Skødehaveren svarede Afgift til det offentlige imod at faa Ret til at kvitte en Del af Renten. Lovgivningen gennemførtes af den enevældige Konge, men Loven fornyedes af den folkevalgte Rigsdag. Ærede Medlemmer vil vide, at jeg har fremsat Lovforslag bygget paa ganske samme Princip. Jeg mener nemlig, at en holdbar Lovgivning maa være retsindig. Formaalet maa være at sikre Ejendomsretten, og den kan kun skabes gennem Arbejde. Kravet maa være: Enhver sit. Borgerne skal have, hvad deres er, Samfundet skal have sit. Vi er alle enige om at sikre Ejendomsretten mellem Borgerne; det bør ogsaa ske mellem Borger og Stat — ja, og mellem Stater —, først da har vi Grundlaget for et fredeligt og retfærdigt Samarbejde.

Nu vil man maaske sige, at dette er et Spørgsmaal, der ikke er aktuelt, men det er ganske fejlagtigt. Tværtimod mener jeg, at vi efter Krigen — maaske endda før — vil blive stillet over for Valget imellem et ødelagt Pengevæsen og en Formueudligning til Dækning af offentlige Forpligtelser — vi ved jo alle, at der er indgaaet endog meget store Forpligtelser. Vi kan da, naar Kravet melder sig, gaa den Vej at rasle Pengenes Værdi ned for at klare deres Paalydende, ligesom det skete i en Række Lande efter den sidste Krig. Denne Vej er let, thi den kan man gaa uden den ringeste Indsats fra Regeringens Side, men den er svær for Befolkningen, og den er tilmed bunduretfærdig.

Den anden Vej, en Formueafgift, som bør lignede ligeligt og paa al fast Ejendom med Regresret over for Obligationsejerne, kan give en retfærdig Løsning, ja, endog et bedre Samfund. Det var den Vej, man gik i 1848 under en Nationalvækkelse. Har vi ogsaa nu nationalt Sindelag dertil? Jeg mener, det maa overvejes. Det kræver en Indsats af Regeringen. Kan vi enes om,